

Mila, naša Mila Z okusom po grenkem

Produkcija: RTV Slovenija, 1997, 51 min

Režiser in scenarist: Slavko Hren; **direktor fotografije:** Pavle Šribar, Mišo Čadež, Bojan Kastelic; **montažer:** Vojislav Polić; **snemalec zvoka:** Franci Suhadolnik; **producent:** Boro Piperovič

Dokumentarni film *Mila, naša Mila – Z okusom po grenkem* predstavi Milo Kačič (1912–2000) kot filmsko in gledališko igralko ter pesnico. Njen portret prepleta osebno zgodovino, kakor se je ohranila na gledaliških fotografijah in filmskih podobah, ter pesnično poezijo, ki razkriva zelo senzibilno osebnost. Življenje ji ni prizanašalo, njena podoba na filmu pa je v očeh gledalcev zakoreninjena v liku komične figure – v popolnem nasprotju z resničnostjo. Ustvarjalka nas že na začetku dokumentarnega filma uvede v svoj paradoks: zelo si je želela igrati tragične in resne vloge, a vedno znova so jo zasipali samo s komičnimi, tako da je bila večkrat nesrečna, besna, obupana. A se ni vdala, kot se ni tudi v različnih življenjskih preizkušnjah. Kot nezakonski otrok je živela pri revnih rejnikih in si bolj kot vse na svetu želela igrati. Svojo ljubezen do gledališča je spoznala kot šestletni otrok, ko si je s krušno materjo ogledala Shakespearjevo dramo.

Ta dogodek opiše v filmu kot odločilni preobrat: od takrat naprej je bilo gledališče njena ljubezen, ki se ji kljub številnim preprekam ni nikoli izneverila. Študirala je solopetje in dramsko igro na Državnem konservatoriju v Ljubljani ter igro na AGRFT. Svojo gledališko pot je začela na amaterskih odrih pri šestnajstih letih, leto pozneje je bila sprejeta v radijsko igralsko družino. Pet let je bila članica opernega zbora v ljubljanski Operi, nato pa je do upokojitve (1970) igrala v SNG Drama v Ljubljani, kjer je oživila več kot sto dvajset likov, npr. Štacunarka in Županja v *Pohujšanju v dolini Šentflorjanski*, Tona v *Razvalini življenja*, Akulina v *Moči teme*, Poglavarjeva žena v *Revizorju*, Dojka v *Romeu in Juliji*. Pomembne so tudi njene filmske vloge, npr. v slovenskih filmih *Vesna*, *Ne čakaj na maj*, *Naš avto*, *Kormoran*. Svojo prvo nagrado za igro je prejela šele v pokoju, zlato areno za film *To so gadi* leta 1978 na filmskem festivalu v Pulju, kasneje pa še nagrado italijanske Akademije za umetnost in poezijo, zlata ogrlica.

Njena pesniška pot je bila vseskozi vzporedna z igralsko; Kačičeva je celo trdila, da je začela pisati zato, ker je bila v igralskem poklicu nepotešena. Tako v filmu meni, da je bilo pesnjenje bolj terapija in manj poslanstvo – predstavljajo ga njene pesmi, ki jih igralka in pesnica doživeto bere. Iz njih je čutiti vpliv slovenske moderne, predvsem Župančiča, Cankarja, Gradnika in Lili Novy ter kitajske lirike in Lorce. Njena osebnoizpovedna poezija je tradicionalna in prehaja od vezanih oblik k prostemu verzu. Tradicionalen je tudi izraz, ki se ne posveča inovativnosti stila ter kroži okrog treh tem, ljubezni do ljubega, materinstva in smrti. Čustva lirski subjekt, krhka in nežna ženska, izreka preprosto, zgoščeno, iskreno in večkrat tudi sentimentalno. Svojo ljubezensko poezijo je pesnica razkrila kot izpoved dvema odločilnima moškima v njenem življenju: partnerju, kiparju Jakobu Savinšku, in sinu Davidu. Izdala je več pesniških zbirk: *Neodposlana pisma* (1951), *Letni časi* (1960), *Spomin* (1973), *Okus po grenkem* (1987), *Minevanja* (1997), *V šelestenju trav me išči* (2004, slovensko-hrvaška izdaja), *Skoz pomladni dež bom šla* (2005) in *Prigodnice* (2008, zbirka 140 pesmi in 5 proznih besedil je bila izdana kot 147. zvezek v Knjižnici MGL).

Režiser Slavko Hren

Samostojni umetnik, režiser in scenarist Slavko Hren, rojen 1959, je diplomiral na AGRFT v Ljubljani iz filmske in televizijske režije. Njegova diplomska filma sta *Zmagujoča podoba Narcisa* in *Življenje v krogu*. Delo v medijih ga je zanimalo že zgodaj, saj je kot gimnazijec delal na Radiu Koper, želel pa si je študirati tudi novinarstvo. Je dobitnik zlate ptice in drugih nagrad. Od konca študija dela na televiziji kot zunanji sodelavec v različnih žanrih: igrani filmi, televizijske nanižanke in dokumentarni program – posnel je preko 50 epizod različnih serij, npr. *Povečava*, *Portreti – Zvezde slovenskega filma* in drugi portreti kulturnikov ... Režiral je več filmov, npr. *Velika imena malega ekrana*, *Žlahtni komedijant – portret Zlatka Šugmana*, *Portret Lojzeta Rozmana*, *Portret Alana Hranitelja*, *Mila, naša Mila – Z okusom po grenkem*, *Toporišič – Samotni hodec skozi neprijazni čas*, za katere je napisal tudi scenarije.

Podnaslovi v filmu so bili prevedeni na lektoratih in študijih slovenščine na tujih univerzah v okviru projekta *Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma* v sodelovanju s Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter Kulturnim in umetniškim programom RTV Slovenija v naslednje jezike: hrvaščino, italijanščino, makedonščino, portugalščino, srbsščino in španščino.